

- Vachott Sándorné: *Rajzok a múltból. Emlékiratok (Szemelvények)*. Vachott Sándor Városi Könyvtár, Gyöngyös, 2007.
- Tudós tanárok a gyöngyösi gimnáziumból*. Berze Nagy János Gimnázium és Szakiskola, Konturs Kft., Gyöngyös, 2011. – Többek között Alszeghy Zsolt, Bán Imre, Berze Nagy János arcképeivel.
- Költők, írók és tudósok a gyöngyösi gimnáziumból*. Konturs Kft., Gyöngyös, 2013. A 16 pályaképből nyelvészeti szempontból is fontos kiemelni Bugát Pál portréját.
- Hegyhimnusz. A Mátra a magyar költészetben*. Vachott Sándor Városi Könyvtár, Gyöngyös, 2014. – A népdalok mellett több verssel szerepel Sík Sándor, Rónay György, Zalár József, Tóth Sándor, Bozók Ferenc.
- „Mit láng elpusztít, láng felépíti újra”. Az 1917. május 21-i gyöngyösi tűzvész centenáriumi emlékkönyve*. Vachott Sándor Városi Könyvtár, Gyöngyös, 2017. – A tudósítások, emlékezések, tanulmányok mellett tanulságosak az országos részvét dokumentumai Berzeviczy Alberttől Szép Ernőig, Jászai Maritól Rippl-Rónai Józsefig.

Ahogy említettem, 1992-ben a Néprajzi Múzeum kiadásában megjelent köszöntőkönyvben főleg nyelvészek, ELTE-munkatársak köszöntötték Fülöp Lajost. 2012-ben Lisztóczy László szerkesztésében Selmeczi Kovács Attila társszerkesztésében egy bővebb, 33 írásból álló, tisztelők, barátok, tanítványok (és családtagok) által írt szép köszöntőkötet jelent meg a Dsida Jenő Baráti Kör (Eger) és a Konturs Kft. (Gyöngyös) kiadásában: *Emlékkönyv Fülöp Lajos nyolcvanadik születésnapjára*. És most, a 85. születésnapra a már szintén említett gyöngyösi kiadvány.

Gyöngyöst a helyiek sokszor „gyöngy városnak” nevezik. Ha létezik „gyöngyösiség” (és miért ne létezne?), akkor Fülöp Lajos ennek legelkötelezettebb képviselője. De neveztek már a „Mátra-vidék mindenésének is”. Élete, munkássága mindig vissza-visszatér a szülőföldhöz, példát mutatva arra, hogy gyökereinket ne feledjük. Isten éltesse 85. születésnapján!

Balázs Géza

egyetemi tanár

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Mai Magyar Nyelvi Tanszék

Az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottsága 2016. évi tevékenysége

1. A bizottság al- és munkabizottságai a tisztségviselők feltüntetésével

1.1. Állandó bizottság. Elnök: Proszéky Gábor, társelnök: Siptár Péter, titkár: Tóth Etelka.

1.2. Orvosi Nyelvi Munkabizottság. Elnök: Bösze Péter, titkár: Kuna Ágnes.

1.3. Helyesírási Munkabizottság. Elnök: Keszler Borbála, titkár: Tóth Etelka.

2. Az állandó bizottság létszáma: 33. Akadémikus: 11, MTA doktora: 4 és tudomány doktora: 3, PhD: 11, kandidátus: 2, minősítés nélküli tag: 2.

2.1. Az állandó bizottság ülései:

2016-ban az állandó bizottság egy ülést tartott: december 13-án. – Az ülés helyszíne az ELTE Bölcsészettudományi Kara (1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A II. emelet 243.) volt. A bizottság tagjai határozatképes létszámban voltak jelen, továbbá meghívottként részt vett az ülésen dr. Paál Tamás professor emeritus (az Országos Gyógyszerészeti Intézet volt főigazgatója).

Napirend

1. *A Magyar orvosi nyelv – Helyesírási útmutató* című mű tárgyalása. (Szerző: Bösze Péter)
2. Tájékoztató a szaknyelvek helyzetét elemző januári konferenciáról
3. Egyebek

Prószéký Gábor bejelentette, hogy elkészült a *Magyar orvosi nyelv – Helyesírási útmutató* című munka, amely azért fontos eredmény, mert összhangban van *A magyar helyesírás szabályai* 12. kiadásával, és mert szaknyelvi témában nagyon régen jelent meg érdemi kiadvány.

Ezt követően Bösze Péter kapott szót, aki előterjesztésében először a címválasztás problémáját vetette fel. A javasolt cím: *Magyar orvosi nyelv*, alcím: *Helyesírási útmutató*. A hozzászólásokban hangsúlyt kapott az az elv, hogy a műfajnak megfelelően kell(ene) címet adni (azzal együtt, hogy a borítón nem kívánatos szerepeltetni a *Magyar Tudományos Akadémia jóváhagyásával* feliratot, mivel nem testületi szerzőiségről van szó). A következő címjavaslatok hangzottak el: *Orvosi helyesírás tanácsadó*; *Magyar orvosi nyelv – Helyesírási útmutató*; *Magyar orvosi helyesírás tanácsadó*.

A további, tartalommal kapcsolatos hozzászólásokból kiemelendő Mártonfi Attila véleménye, aki szerint a mércét magasra tette a szerző, hiszen a mű komoly hiányt pótol, és hosszú időre lesz meghatározó kiadványa a tudományos ismeretterjesztésnek. Ezért igen alapos munkát, tartalmi és szerkezeti finomításokat kell elvégezni még ahhoz, hogy kiadásra érett legyen a kézirat. E tekintetben mielőbbi részletes véleményt ígért, hozzátéve, hogy a magyarítással is óvatosan kell bánni. Paál Tamás véleménye szerint hasznos és jó munka született. A köznevesült gyógyszernevek (*aszpirin*) és a hatóanyagnevek írásával kapcsolatban észrevételezte, hogy ezeket a szakma nem írná egybe a jelzett szóval. Laczkó Krisztina szerint a szaknyelveknek a maguk belső rendszere miatt megvannak a belső szabályaik, ezek természetesen vannak jelen a köznyelvi szabályozás mellett. Felvetődött, hogy a többszörös összetételek írására vonatkozó szabályokat rugalmasan, a szöveg értelmezhetőségének a függvényében kell alkalmaznunk.

A 2. napirendi pont kapcsán Prószéký Gábor ismertette a 2017 januárjában *Magyar szaknyelvek a Kárpát-medencében* címmel megrendezésre kerülő nemzetközi magyar szaknyelvi konferenciával kapcsolatos tudnivalókat. Felhívta a figyelmet a téma fontosságára.

3. A bizottság albizottságainak ülései

3.1. Helyesírási Munkabizottság

A munkabizottság 2016-ban egy alkalommal, február 23-án tartott ülést az ELTE Bölcsészettudományi Karán (1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A II. emelet 224.). Jelen voltak: a munkabizottság tagjai, valamint Prószéký Gábor, az állandó bizottság elnöke.

Napirend

1. A megjelent szabályzathoz, szótári anyagához érkezett észrevételek megvitatása
2. Egyebek

Keszler Borbála elnök asszony az ülést megnyitva megköszönte valamennyi munkabizottsági tagnak a hosszú éveken át tartó áldozatos munkáját.

A megjelent szabályzathoz, illetve szótári anyagához érkezett észrevételek alapján a munkabizottság a következőképpen foglalt állást:

- A Földrajzinév-bizottság határozata értelmében a *Vietnam* módosítandó *Vietnám* alakra (564. oldal). Ezt a módosítást *A megváltozott helyesírású szavak jegyzékében* is szerepeltetni kell.
- Cserélendő, illetve törlendő a *Múpa* (131. és 417. oldal) az intézmény képviselőjének írásos bejelentése miatt.

A további módosításokat (sajtóhibákat) az alábbi táblázat foglalja össze:

Oldal, hely	Módosítandó elem	Módosítás eredménye
5. oldal 2. bekezdés	nagy mértékű	nagymértékű
10. oldal utolsó bekezdés	kövekezik	következik
18. oldal 13. pont – portugál példa	<i>você</i> [vuszé]	<i>você</i> [vosze]
41. oldal 79. pont 6. sor	(ssz-el)	(ssz-szel)
65. oldal 150. pont	útbaigazító	útba igazító
107. oldal f) pont – spácium legyen a kettőspont előtt és után	6:3	6 : 3
122. oldal 266. pont	útbaigazító	útba igazító
124. oldal 275. pont: táblázat – nagyobb közökkel (spáciummal): – a + jelnél	(2+3)	(2 + 3)
– a- jelnél	4–2	4 – 2
– az = jelnél	2+2	2 + 2
– a ` (hiányjel vagy aposztróf) jelnél: példa törlése	Például: <i>Hál'istenek!</i> ; '95 (= 1995)	Például: '95 (= 1995)
131. oldal 1. bekezdésében törlendő	, <i>Múpa</i> (= Művészetek Palotája)	
131. oldal bal hasáb utolsó sor	Csiliköz (<i>tájegység</i>), csiliközi	Csilizköz (<i>tájegység</i>), csilizközi
239. oldal: <i>északi</i> címszó	É. v. é;	É. v. é;
241. oldal: <i>euró</i> és <i>euro</i> - szócikkek betűrendje	euró (<i>pénznem</i>) 280. , eurót, euróval; <i>elv.</i> : e-u-ró 226. a); <i>röv.</i> : EUR; <i>jele</i> : €	euro-: eurokonform, europolgár, euroszeptikus
	euro-: eurokonform, europolgár, euroszeptikus	euró (<i>pénznem</i>) 280. , eurót, euróval; <i>elv.</i> : e-u-ró 226. a); <i>röv.</i> : EUR; <i>jele</i> : €
417. oldal: mindkét hasábból törlendő a <i>Múpa</i> teljes szócikke	Múpa = Művészetek Palotája 286. a), műpabeli 288. b) Művészetek Palotája, művészetek palotájabeli; <i>röv.</i> : <i>Múpa</i> 286. a)	– –
564. oldal	Vietnam, vietnami 173.	Vietnám, vietnámi 173.
600. oldal 2. bekezdés 5. sor	Kossuth-nóta-éneklés	Kossuth-nóta- -éneklés
602. oldal	8 000	8000
603. oldal – spácium legyen a kettőspont előtt és után	3:0	3 : 0
608. oldal – beszúrandó a <i>viaszserű</i> után		Vietnám, vietnámi 173.
609. oldal	Tudnivalók <i>A Magyar helyesírás szabályai</i> használatával kapcsolatban	Tudnivalók <i>A magyar helyesírás szabályai</i> használatával kapcsolatban

Heltainé Nagy Erzsébet röviden beszámolt az MTA Nyelvtudományi Intézetében működő nyelvi tanácsadó szolgálathoz érkező kérdésekről. Ezek között leggyakrabban a *nyitvatartás*, illetve az *ésszerű* írásmódjának a megerősítése szerepel. Jó fogadtatása van a magyarázatokkal, jelentéssel ellátott változatoknak, például *kerekesszék* (gyógyászati segédeszköz); de: *kerekes szék* (= görögös szék). Általában elmondható, hogy sok visszajelzés érkezik, de összességében a felhasználók pozitívan viszonyulnak az új szabályzathoz.

A továbbiakban Hőnyi Ede és Földi Ervin előrehaladott korukra és egészségi állapotukra való tekintettel felmentésüket kérték a jövőben a feladatok ellátása alól. Ezt a munkabizottság sajnálattal, ám megértéssel elfogadta. A munkabizottság tagjai közül Siptár Péter, Keszler Borbála, Antalné Szabó Ágnes, Tóth Etelka, valamint Prószyk Gábor, a bizottság elnöke szűkebb körben egyeztettek a *Kis magyar helyesírás* című kiadvány megvalósításáról.

3.2. Orvosi Nyelvi Munkabizottság

A munkabizottság 2016-ban egy alkalommal, november 3-án tartott kibővített ülést az ELTE Bölcsészettudományi Karán (1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A II. emelet 243.). Jelen voltak: a munkabizottság tagjai, valamint a Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság tagjai közül Szathmári István, Tóth Etelka, Tóth Valéria, illetve meghívottként Bánki Judit (Medicina Könyvkiadó), Demeter Éva (Szegedi Egyetem), Farkasvölgyi Frigyesné (Medicina Könyvkiadó), Vincze Judit (Simmelweis Kiadó).

Napirend

1. Megnyitó
2. A magyar orvosi szak- és tankönyvek szerkesztésének nyelvi szempontjai
Előadók: Farkasvölgyi Frigyesné (Medicina Könyvkiadó), Vincze Judit (Simmelweis Kiadó)
3. A magyar orvosi nyelv oktatásának kérdései – Beszámoló: Bősze Péter
4. *A Magyar orvosi nyelv – Helyesírási útmutató* című könyv megbeszélése
Bősze Péter, a munkabizottság elnöke, a megnyitójában kiemelte, hogy igen fontosnak tartja az ülést, amely lehetőséget ad a szakmailag különböző területet képviselő felek, orvosok nyelvészek, kiadói szakemberek között a párbeszédre. Ezt követően Farkasvölgyi Frigyesné, az évente 80–90 szakkönyvet megjelentető, hatvanéves Medicina Könyvkiadó vezérigazgatója tartott előadást a magyar orvosi szak- és tankönyvek szerkesztésének nyelvi szempontjai témában. Kifejtette, hogy a 1992-ben kiadott *Orvosi helyesírási szótár* ma már nem nyújt megfelelő szabályozást, új keretekre van szükség.

Farkasvölgyi Frigyesné gondolatait folytatta Vincze Judit, a Simmelweis Kiadó főszerkesztője. Véleménye szerint is elavult már az *Orvosi helyesírási szótár* (1992), és Brencsán János (2007) szótára sem tud segítséget nyújtani helyesírási kérdésekben a szakembereknek és a szakkönyvek szerkesztőinek az egyre bővülő szakkifejezések írásmódjában. Megoldás a következő elvek jegyében születhet: hitvallás és felelősség, akarat, igényesség, egységesség, tudás és technika (amelyhez szorosan kapcsolódik az idő és a pénz), valamint a lelkiismeret az, amelynek szellemében a szerkesztőnek dolgoznia kell.

A továbbiakban a magyar orvosi nyelv oktatásának helyzetéről számolt be Bősze Péter és Demeter Éva. A Simmelweis Egyetemen 15 éves múltra tekint vissza a tárgy.

A hozzászólások során Bősze Péter megfogalmazta azt az igényt, hogy egyetemes, egységes magyar orvosi nyelvet kell teremtenünk. Mindehhez megfelelő szakmai keretekre van szükség, amelynek három szintje van: első a tárgyalandó *Helyesírási útmutató*, a második a nyelvhasználat, a harmadik a helyesírási, valamint az értelmező szótár.

4. A Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ban

A bizottság több tagja részesült 2016-ban rangos kitüntetésben, személy szerint: Hőnyi Ede: Magyar Nyelvőr díj (adományozó: Magyar Nyelvőr Alapítvány); Szathmári István: Magyar Nyelvőr díj (adományozó: Magyar Nyelvőr Alapítvány); Tóth Etelka: Implom József-díj (adományozó: Implom

József középiskolai helyesírási verseny, Gyula), Kiváló versenyfelkészítő díj (Emberi Erőforrások Minisztériuma, Új Nemzedék Központ).

5. Egyebek

Az állandó bizottság által 2015-ben kijelölt iránynak megfelelően a többszintű helyesírási-szabályozás megvalósítása jegyében elkészült és megjelent a *Kis magyar helyesírási (100 szabálypont magyarzatokkal és példákkal A magyar helyesírási szabályai 12. kiadása alapján)* című didaktikus kiadvány (Akadémiai Kiadó, 2016), amely magyarázó mintákat adva, szűkített és tovább észszerűsített szabályzatként segíti a 12. kiadás szabályainak értelmezését. Szerzők: Siptár Péter, Keszler Borbála, Tóth Etelka.

A Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság tagjai különböző hazai és nemzetközi konferenciákon és fórumokon tartottak előadásokat, többek között az alábbi témákban: Bősze Péter a Semmelweis Egyetemen oktatott *A magyar orvosi nyelv* tantárgy keretében. Gerstner Károly: *Kis magyar szótártörténet* – 2016. augusztus 10., Magyar Nyelv Múzeuma, Sátoraljaújhely–Széphalom, XXIII. Országos Ifjúsági Anyanyelvi Tábor (az Anyanyelvápolók Szövetségének felkérésére); *A szótáríró Czuczor Gergely: A magyar nyelv szótára* – 2016. szeptember 9., Czuczor Gergely-emlékkonferencia (a Magyar Nyelvstratégiai Intézet szervezésében). Heltainé Nagy Erzsébet: *Köznyelvi és szaknyelvi helyesírási kérdések a gyakorlatban* – 2016. január 21., Szent István Egyetem, Gödöllő, Szakmai nap szaknyelv és szakfordítás témakörben; valamint *Helyesírási gyakorlatok* címen egyetemi kurzus a 2016/2017 évi tanév első félévében KRE BTK Nyelvtudományi tanszékének oktatójaként. Keszler Borbála: *A helyesírási szabályzat 12. kiadása* – 2016. május 30., Budapest, Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei döntő. Ludányi Zsófia: *Online segédesszközök a helyesírási tanításának szolgálatában* – 2016. június 28., Pécs, Találkozás az anyanyelvi nevelésben 3.; *Az orvosi helyesírási buktatói* – 2016. április 28., Budapest, a Semmelweis Egyetem Magyar orvosi nyelv c. kurzusa; *Sokszínű nyelvi ismeretterjesztés* (Kovács Réka, Falyuna Nóra társelőadókkal) – 2016. február 9., Budapest, Tudományos CsoPa Café; *Szaknyelvi helyesírási változások az AkH.¹² tükrében, különös tekintettel az orvosi nyelvre* – 2016. január 21., Szent István Egyetem, Gödöllő, Szakmai nap szaknyelv és szakfordítás témakörben. Nyomárkay István: bemutató előadások az új szerb–magyar szótár kapcsán (Szabadka, Belgrád, Budapest). Tóth Etelka: *Új helyesírási hagyományok jegyében* – 2016. január 21., Szent István Egyetem, Gödöllő, Szakmai nap szaknyelv és szakfordítás témakörben; *Számítógéppel a 12. kiadás szolgálatában* – 2016. február 26., Gyula, Implom József középiskolai helyesírási verseny Kárpát-medencei döntő; *Új jelenségek a helyesírásban* – 2016. július 7., Balassagyarmat, Beszélni nehéz! – Körvezetők Kárpát-medencei 30. anyanyelvi tábora.

Osztályközi jellegéből adódóan a bizottság tagjai aktívan tevékenykednek más akadémiai bizottságok, hazai és nemzetközi tudományos testületek, szervezetek munkájában. Ezt mutatja be az alábbi, közel sem teljes felsorolás: Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia: Nyomárkay István (levelező tag). MTA Anyanyelvünk Európában Elnöki Bizottsága: Kiss Jenő (elnök), Bősze Péter, Keszler Borbála, Vajna Zoltán (tagok). MTA Nyelvtudományi Bizottság: Tolcsvai Nagy Gábor (elnök), Gerstner Károly (titkár), Gósy Mária, Keszler Borbála, Kiss Jenő, Nyomárkay István, Prószéky Gábor (tagok). Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság: Gósy Mária, Prószéky Gábor (tagok). Magyar Nyelvészeti Munkabizottság: Gósy Mária, Heltainé Nagy Erzsébet, Siptár Péter, Tolcsvai Nagy Gábor, Tóth Valéria (tagok). Szótári Munkabizottság: Ittész Nóra (titkár), Gerstner Károly, Nyomárkay István, Prószéky Gábor (tagok). Földrajzinév-bizottság: Gerstner Károly, Keszler Borbála (tagok). Magyar Nyelvtudományi Társaság: Kiss Jenő (elnök), Nyomárkay István és Szathmári István (alelnökök), Keszler Borbála (a magyar nyelvészeti szakosztály elnöke), Antalné Szabó Ágnes (a magyartanári tagozat vezetője), Gerstner Károly, Gósy Mária, Tolcsvai Nagy Gábor (választmányi tagok), valamint többek között Heltainé Nagy Erzsébet, Laczkó Krisztina, Raátz Judit, Tóth Etelka (tagok).

További, nyelvészeti kutatásokhoz kapcsolódó bizottságok, testületek, amelyekben jelen vannak a Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság tagjai: Prószéky Gábor elnöke az MTA Nyelvtudományi Intézet Külső Tanácsadó Testületének, a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének, a Nemzetközi Nyelvészeti Diákolimpia Magyar Bizottságának, alelnöke a Magyar Nyelv Terminológiai Tanácsának, tagja az Association for Computational Linguistics nemzetközi társaságnak; Gósy Mária alelnöke a Magyar Fonetikai, Foniátriai és Logopédiai Társaságnak, főtítkárként tevékenykedik az International Society of Phonetic Sciences szervezetben, tagja az Akusztikai Komplex Bizottságnak, valamint az International Phonetic Association társaságnak; Ludányi Zsófia titkári feladatokat lát el az MTA Nyelvhelyességi Tanácsadó Testületében; ez utóbbi testületben tevékenykedik Heltainé Nagy Erzsébet is, aki e testület mellett választmányi tagja az Anyanyelvápolók Szövetségének, illetve alapító tagja a Termini Egyesületnek. Tóth Valéria tagja az International Council of Onomastic Sciences vezetőtestületének.

A következő, nem nyelvészeti kutatásokhoz kötődő példák a Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság tevékenységének interdiszciplinaritását, illetve sokszínűségét igazolják: Bősze Péter alapítója és elnöke az Európai Nőgyógyászati Rák Akadémiának, alapítója és örökös tiszteletbeli elnöke a Magyar Nőgyógyász Onkológusok Társaságának, valamint a Magyar Méhnyakkórtani és Kolposzkópos Társaságnak; Pócs Tamás tagja az International Association of Bryologist, az American Bryological Society, valamint a British Bryological Society nemzetközi társaságoknak; Prószéky Gábor elnöke a Társadalom- és Bölcsészettudományi Kollégiumnak (NKFIH); a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriumában különböző területeken lát el feladatokat Kiss Jenő, Siptár Péter és Tóth Valéria.

A bizottság fontosnak tartja a határon túli magyar tudományos élettel való kapcsolatok erősítését. Tagjai közül többen vannak jelen határon túli felsőoktatási intézmények tudományos bizottságaiban, kutatócsoportjaiban, részt vesznek a hallgatók oktatásában. A bizottság kiemelt feladatának tekinti a fiatalokkal való kapcsolattartást, a tehetséggondozást. Tagjai közül többen (így például: Antalné Szabó Ágnes, Heltainé Nagy Erzsébet, Keszler Borbála, Laczkó Krisztina, Prószéky Gábor, Raácz Judit, Tóth Etelka) állandó szervezői és résztvevői olyan, fiatalok számára rendezett hazai és nemzetközi versenyeknek, mint például az Implom József vagy a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny, az Eötvös József országos középiskolai szónokverseny, a Kossuth-szónokverseny, a Nagy J. Béla országos helyesírási verseny, az országos középiskolai tanulmányi verseny vagy a nemzetközi nyelvészeti diákolimpia. A bizottság tagjai folyamatosan tevékenykednek a tudományos utánpótlás nevelésében: a felsőfokú képzésben, a PhD-képzésben és az akadémiai fiatal kutatók támogatásában. A bizottsági tagok közül többen különböző egyetemeken habilitációs bizottságok és doktori iskolák tagjai, több esetben vezetői (így például Gósy Mária, Keszler Borbála, Kiss Jenő, Nyomárkay István, Prószéky Gábor, Siptár Péter, Tolcsvai Nagy Gábor, Tóth Valéria); PhD-témavezetők, TDK-dolgozatok irányítói, szakirányú szakdolgozatok vezetői; rendszeresen látnak el opponensi, bizottsági tagsági feladatokat; kutatócsoportokat, konferenciákat szerveznek PhD-hallgatók és fiatal kutatók részvételével. A bizottság – főként Heltainé Nagy Erzsébet aktivitásának köszönhetően – jó kapcsolatokat ápol az Anyanyelvápolók Szövetségével, amely ifjúsági tagozattal is rendelkezik.

A bizottság több tagja van jelen különböző tudományos folyóiratok, szaklapok, periodikák szerkesztőbizottságában. Többek között a Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság folyóiratának, a *Magyar Nyelvőrnek* a szerkesztőbizottságában tevékenykedik: Keszler Borbála (1993 óta főszerkesztő), Heltainé Nagy Erzsébet, Laczkó Krisztina, Tolcsvai Nagy Gábor. A Magyar Nyelvtudományi Társaság által megjelentetett *Magyar Nyelv* szerkesztőbizottságának tagjai Kiss Jenő, Gerstner Károly, Nyomárkay István, Siptár Péter, Szathmári István. A *Magyar Orvosi Nyelv* című folyóiratnak alapító főszerkesztője Bősze Péter, a szerkesztőbizottságnak pedig tagjai: Keszler Borbála, Kiss Jenő, Laczkó Krisztina, Ludányi Zsófia, Prószéky Gábor. Továbbá – *Acta Linguistica Hungarica*: Siptár Péter a szerkesztőbizottság tagja; *Alkalmazott Nyelvtudomány*: Gósy Mária és Prószéky Gábor a szerkesztőbizottság tagjai; *Anyanyelv-pedagógia*: Antalné Szabó Ágnes főszerkesztő, Laczkó Krisztina, Tóth Etelka a szerkesztőbizottság tagjai; *Beszédkutatás*: Gósy Mária főszerkesztő, Siptár Péter szerkesztőbizottsági tag; *Édes Anyanyelvünk*: Heltainé Nagy Erzsébet a szerkesztőbizottság

tagja; *Finno-Ugric Languages and Linguistics*: Siptár Péter a szerkesztőbizottság tagja; *Kroaotologija*: Nyomárkay István a szerkesztőbizottság tagja; *Lexikográfiai füzetek*: Gerstner Károly, Prószéky Gábor; *Magyarantánítás*: Raátz Judit a szerkesztőbizottság tagja; *Névtani Értesítő*: Gerstner Károly, Laczkó Krisztina, Tóth Valéria a szerkesztőbizottság tagjai; *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*: Nyomárkay István főszerkesztő. Emellett Prószéky Gábor tagja az *Across Languages and Cultures* (tanácsadó testületi tag), a *Fordítástudomány*, a *Magyar Terminológia*, valamint a *Jedlik Laboratorious Reports* szerkesztőbizottságának; Tóth Valéria pedig a *Magyar Névarchívum* Kiadványai sorozat, a *Helynévtörténeti Tanulmányok*, a *Magyar Nyelvjárások*, az *Onomastica Uralica* (Debrecen–Helsinki) szerkesztőbizottságának. Gósy Mária személyéhez olyan jeles tudományos folyóiratok kötődnek még, mint: *The Phonetician*, amelynek főszerkesztője, az *International Journal of the Phonetic Association*, illetve a *Govor*, amelyeknek szerkesztőbizottsági tagja. A bizottság más akadémiai osztályainak képviselői olyan rangos, nemzetközi és hazai nem nyelvészeti folyóiratok szerkesztőbizottságában is jelen vannak, mint például a Bősze Péter főszerkesztésével megjelenő *European Journal of Gynaecological Oncology*, illetve *Nőgyógyászati Onkológia*; vagy a *Bryological Times*, amelynek rovatvezetője, az *Acta Biologica Plantarum Agriensis*, az *Acta Botanica Hungarica*, a *Polish Botanical Journal* és a *Journal of Plant Development*, amelyeknek szerkesztőbizottsági tagja Pócs Tamás; továbbá a *Geodézia és Kartográfia* című folyóirat, amelynek szerkesztőbizottsági tagja lett 2016-ban Gercsák Gábor.

A bizottság tagjainak 2016. évi publikációi közül a már említett *Kis magyar helyesírás (100 szabálypont magyarázatokkal és példákkal A magyar helyesírás szabályai 12. kiadása alapján)* című munkán kívül az alábbiak emelhetők ki:

- Gercsák Gábor 2016. A rövid és teljes államnevek használatáról. *Külvügyi Szemle* 1: 124–9.
- Heltainé Nagy Erzsébet 2016. A nyelvi tanácsadás mint az anyanyelvi nevelés és közművelődés lehetősége. In: Kas Bence (szerk.): „Szavad ne feledd!” *Tanulmányok Bánréti Zoltán tiszteletére*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest. 247–56.
- Heltainé Nagy Erzsébet 2016. Köznyelvi és szaknyelvi helyesírási kérdések a gyakorlatban. In: Fata Ildikó – Veresné Valentinyi Klára (szerk.): *Tanulmányok a szakfordítás és a fordítóképzés aktuális témáiról*. Szent István Egyetem, Társadalomtudományi és Tanárképző Intézet, Gödöllő, 22–33.
- Ludányi Zsófia 2016. Szaknyelvi helyesírási változások az AkH. 12. tükrében, különös tekintettel az orvosi nyelvre. In: Fata Ildikó – Veresné Valentinyi Klára (szerk.): *Tanulmányok a szakfordítás és a fordítóképzés aktuális témáiról*. Szent István Egyetem, Társadalomtudományi és Tanárképző Intézet, Gödöllő, 34–41.
- Pócs Tamás: 16 tudományos publikáció nemzetközi folyóiratokban.
- Siptár Péter 2016. Vélekedések az angol helyesírásról. In: Kas Bence (szerk.): „Szavad ne feledd!” *Tanulmányok Bánréti Zoltán tiszteletére*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest, 73–80.
- Tóth Etelka 2016. Új helyesírás a hagyományok jegyében. In: Fata Ildikó – Veresné Valentinyi Klára (szerk.): *Tanulmányok a szakfordítás és a fordítóképzés aktuális témáiról*. Szent István Egyetem, Társadalomtudományi és Tanárképző Intézet, Gödöllő, 11–33.

A bizottság tagjainak 2016. évi tevékenységét nem teljeskörűen még az alábbiak szemléltetik:

- Heltainé Nagy Erzsébet személyéhez kötődik az MTA Nyelvtudományi Intézetében a nyelvi tanácsadó szolgálat folyamatos működtetése a tanacs@nytud.mta.hu címen, esetenként postai levelezésen keresztül. Az e-mailek száma: 2016-ban napi átlagban 10–12; ebből 8–10 helyesírási (a többi nyelvhasználati) kérdés megválaszolása közhivataloknak, intézményeknek, cégeknek, magánembereknek. Helyesírási kérdésekkel kapcsolatos szakvélemények, írásbeli állásfoglalások készítése. – A 2015-ben megjelent „új helyesírási szabályzat”, az AkH.¹² megismerésére és érvényesítésére – különösen a nyilvánosság elé kerülő szövegek esetében – jelentős társadalmi és szakmai igény volt 2016-ban. Mintegy 120–130 írásbeli kérdés és telefonhívás irányult a jelenlegi szabályzatot érintő konkrét változásokra.

- Keszler Borbála és Siptár Péter részvételével kerekasztal-beszélgetés zajlott a helyesírásról, a magyar helyesírás szabályrendszeréről és legutóbbi változásairól az MKB Profeszszori Klubjában.
- Ludányi Zsófia két alkalommal szerepelt nyelvi ismeretterjesztéssel foglalkozó televíziós műsorban. A Duna Televízió Család-barát, illetve az M5 Felső című műsorában ismertette a főbb helyesírási változásokat, bemutatta a helyesiras.mta.hu online tanácsadó portált. A Szövegkovács blog számára interjú készült a helyesírási szabályzatról, a változásokról. Az interjú a blog egyik legnagyobb nézettségű bejegyzése lett. Ugyenezen interjú megjelent a Reggeli Újság című erdélyi napilapban is. Állandó vendég a Lánchíd Rádió egyik nyelvi ismeretterjesztéssel foglalkozó műsorában, ahol (többek között) helyesírási és egyéb nyelvészeti kérdésekkel foglalkozik.
- Nyomárkay István lektora, illetve recenzense az új szerb–magyar szótárnak.
- Siptár Péter a programbizottság tagjaként működött közre a *Thirteenth Old World Conference in Phonology* (OCP13) nemzetközi konferencián (Budapest, 2016. január 13–16.). Olyan folyóiratok, kiadók, rendezvények számára végzett lektori feladatokat, mint: *Acta Linguistica Hungarica* (Akadémiai Kiadó), *Even Yearbook* (ELTE), *Magyar helyesírási szótár* (Akadémiai Kiadó), *Magyar orvosi nyelv: Helyesírási útmutató* (MTA Orvosi Nyelvi Munkabizottsága), *Tanulmányok Bánréti Zoltán tiszteletére* (MTA Nyelvtudományi Intézete), *LingDok* (Nyelvészdoktoranduszok Országos Konferenciája), Debreceni Egyetemi Kiadó; továbbá *Phonology* (Cambridge University Press), *Linguistic Variation* (John Benjamins), *Comprehensive Grammar Resources: Hungarian* (John Benjamins).
- Tóth Valéria koordinátora a *26th International Congress of Onomastic Sciences* kongresszus szervezőbizottságának. A háromévente sorra kerülő kongresszust Magyarországon első ízben rendezik meg, erre a rendezési jogot a Debreceni Egyetem nyerte el. A kongresszus 2017 augusztusában lesz a beérkezett jelentkezések alapján 42 országból mintegy 250 fő részvételével.

A Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság 2016. évi tevékenységének bemutatása közel sem teljes a fenti összefoglalóval. A bemutatott részletek a bizottsági tagok társadalmi szerepvállalására és a tudományos életben folytatott tevékenységére adnak példát azt igazolva, hogy a Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság változatlan felelősséggel igyekszik ellátni feladatát, és újabb célokat kijelölve törekszik a magyar nyelv értékeinek megőrzésére.

Tóth Etelka

titkár

Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság